

Selvitys Tukesille Hitonhaudan luontopalvelun turvallisuudesta

Kunnanhallitus 16.12.2024 § 268
639/11.06.02/2024

Päätösehdotus	1. Kunnanhallitus päättää poistaa toistaiseksi Hitonhaudan ulkoilureitin virallisesta käytöstä. Virallinen käytöstä poistaminen tarkoittaa Hitonhauta-opasteiden ja infotaulujen peittämistä sekä kuluttajien ja median tiedottamista käytöstä poistamisesta Visitlaukaa.fi-verkkosivuilla ja muilla kunnan hallinnoimilla verkkosivustoilla sekä mediatiedottein. 2. Kunnanhallitus velvoittaa Laukaan kunnan vapaa-aikapalvelut toteuttamaan Hitonhaudalle turvallisuuskartoituksen Hitonhaudan keskeisistä turvallisuusriskeistä sekä toimenpiteistä, joilla turvallisuusriskit kuluttajalle on mahdollista minimoida. Turvallisuuskartoitus toteutetaan vapaa-aikapalvelujen hallinnoiman Culture in nature –hankkeen toimenpiteenä talvi- että kesäajan olosuhteet huomioiden. Tarvittaessa hyödynnetään kartoituksessa Tukesin ja/tai Metsähallituksen asiantuntijoita. Tavoitteena on, että turvallisuuskartoitus valmistuu kesän 2025 loppuun mennessä. Mikäli kohteen turvallisuutta on mahdollista parantaa kohtuullisin toimenpitein ja kustannuksin, Hitonhauta pyritään palauttamaan käyttöön. Tuolloin kohteelle tulee nimetä Laukaan kunnasta ylläpitäjä ja osoittaa resurssit kohteen ylläpitoon ja turvallisuuden seurantaan.
Päätös	Kunnanjohtajan esitys hyväksyttiin.
Selostus	Ylläpidetyt ulkoilureitit kuten luontopolut, maastopyöräreitit, ratsastuspolut ja ladut ovat kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) tarkoittamia kuluttajapalveluita. Jos reitille ohjataan selkeästi, lain näkökulmasta kyseessä on palvelu. Näin ollen Hitonhaudan reitti on lain silmissä kuluttajapalvelu. Kuluttajaturvallisuuslain mukaan reitin tulee olla oikein käytettynä turvallinen. Reitin käyttäjän vastuulla on selvittää reitin sopivuus käyttäjälle, varustautua olosuhteiden mukaisesti, noudattaa ohjeita ja sääntöjä ja ilmoittaa havaitsemistaan puutteista. Reitin käyttäjällä on omaa vastuuta, mutta hän ei liiku reitillä kokonaan omalla vastuullaan. Vastuun reitin turvallisuudesta kantaa reitin ylläpitäjä, haltija tai maanomistaja. Vaikka reitillä ei olisi virallista nimettyä ylläpitäjää, onnettomuuden sattuessa vastuutaho etsitään. Hitonhaudan osalta vastuuta reitin turvallisuudesta ei voi siirtää maanomistajalle, kyläyhdistykselle tai muulle taholle, koska ne eivät ole reittiä alueelle rakentaneet. Mikäli Hitonhauta halutaan säilyttää merkittynä reittinä ja näin edistää kyläläisten, muiden laukaalaisten sekä muiden ulkoilijoiden liikkumista alueella, reitille tule nimetä ylläpitäjä Laukaan kunnasta ja Hitonhaudan turvallisuudesta tulee huolehtia lain mukaisesti. Palveluntarjoajan velvollisuuksia kuluttajaturvallisuuslain mukaan ovat huolellisuusvelvollisuus eli velvollisuus varmistaa, että palvelu ei aiheuta vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle, vaarojen tunnistaminen ja toimenpiteet turvallisuuden parantamiseksi, riittävien tietojen antaminen palvelusta ja sen turvallisuudesta, onnettomuuskirjanpito sekä velvollisuus ilmoittaa vakavasta tapaturmasta tai läheltä piti -tilanteista Tukeisiin. Kuluttajapalveluita koskevissa

oikeustapauksissa reitin ylläpitäjä on joutunut vastuuseen tai vapautunut siitä riippuen siitä, onko oikeus katsonut palveluntarjoajan huolehtineen lain vaatimuksista asianmukaisesti. Turvallisuusasiakirjan avulla palveluntarjoaja voi osoittaa täyttäneensä huolellisuusvelvollisuutensa.

Kemikaali- ja turvallisuusvirasto Tukes lähetti Laukaan kuntaan 15.10.2024 selvityspyynnön Hitonhaudan retkeilyreitit turvallisuudesta. Hitonhaudan turvallisuus nousi keskusteluun Hitonhaudalla kesällä 2024 tapahtuneen vakavan henkilöönnettomuuden myötä. Tukes ei ole tehnyt paikalle tarkastusta tai katselmusta. Metsähallituksen asiantuntijoiden ja Laukaan kunnan viestintäpäällikön puhelinhaastattelujen sekä verkkosivuilta saatujen tietojen perusteella Tukes arvioi, että Hitonhautaa ei voi tällä hetkellä pitää kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) määrittelemänä turvallisena palveluna. Tukesin arvion mukaan alue on sellainen, että se vaatisi erityisjärjestelyjä kuten turva-alueita ja kulkurakenteita, jotta liikkuminen alueella olisi turvallista.

Tukes pyytää Laukaan kunnalta selvitystä, mitä kunta aikoo tehdä, että Hitonhaudan reitti on kuluttajaturvallisuuslain mukaisesti turvallinen palvelu. Vastausaikaa on pyydetty 16.12.2024 saakka. Toimenpiteinä ehdotetaan muun muassa isoimpien vaaranpaikkojen tunnistamista, selkeän ennakkoinfon tarjoamista reitin vaikeasta maastosta ja vaaranpaikoista kuluttajille, reitin valvonnan lisäämistä Laukaan kunnasta tai käyttäjien omavalvontaa, jotta kuluttajien on mahdollista ilmoittaa reitin vaaratekijöistä reitin ylläpitäjälle kuntaan. Turvallisuutta parantavana toimenpiteenä ehdotetaan esimerkiksi louhikossa kulkevan reitin merkitsemistä ja rakenteita, joilla estetään pääsy talven aikana rotkon seinämiin muodostuville jääputouksille.

Toinen vaihtoehto on reitin lopettaminen kuluttajapalveluna. Tukesin ohjeet palveluiden lopettamisesta sisältävät useita erilaisia toimenpiteitä ja ohjeissa todetaan, että reitin lopettaminen voi olla pitkä prosessi. Toimenpiteiden tarve riippuu palvelun luonteesta ja riskitasosta ja voi sisältää esimerkiksi seuraavia keinoja: käytön estäminen riittävän luotettavalla tavalla, rakenteiden ja välineiden poistaminen, kohteen tietojen poistaminen verkkosivuilta ja muista palvelukuvauksista, merkintöjen ja opasteiden poistaminen, lopettamisesta tiedottaminen sekä palvelukohteessa että tarvittaessa laajemmin esimerkiksi medioissa, käyttäjien ohjaaminen korvaavien palveluiden käyttäjiksi, seurannaisvaikutusten huomioiminen esimerkiksi muihin palveluntarjoajiin, käytön ja turvallisuuden seuranta ennen mainittujen toimenpiteiden jälkeen kohteen riskitason edellyttämällä tavalla.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Linda Leinonen

Valmistelija

Viestintäpäällikkö Heli Peltola, puh. 040 620 3318

1 Tukesin selvityspyyntö koskien luontopalvelun turvallisuutta